

Na úvod k dohodě o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem

Zásada předběžné opatrnosti

Co je to zásada předběžné opatrnosti?

Zásada předběžné opatrnosti se používá především k řízení rizik, jako je například ohrožení veřejného zdraví.

Znamená to, že pokud....

- existují objektivní předběžné důkazy o tom, že jsou oprávněné důvody obávat se možných nebezpečných účinků na životní prostředí, na zdraví lidí a zvířat nebo rostlin, ale
- z vědeckého hlediska přetrvává v tomto ohledu nejistota,

.... pak může EU přijmout opatření k minimalizaci potenciálních rizik či k jejich předcházení.

Kde se v dohodě o obchodu mezi EU a Japonskem hovoří o zásadě předběžné opatrnosti?

Zásada předběžné opatrnosti je zakotvena ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Obchodní dohody EU musí být v souladu se smlouvami EU.

Uvedená zásada je vyjádřena v čl. 168 odst. 1, čl. 169 odst. 1 a 2 a článku 191 SFEU.

Článek 191 má konkrétně za cíl zajistit vyšší úroveň ochrany životního prostředí, mimo jiné přijímáním rozhodnutí o preventivních opatřeních v případě ohrožení. V praxi je

rozsah této zásady mnohem širší. Vztahuje se rovněž na právní předpisy EU týkající se potravin a zdraví lidí, zvířat a rostlin.

Komise také zajišťuje, aby byly obchodní dohody EU v souladu s platnými předpisy v oblasti bezpečnosti potravin a dalšími právními předpisy, ve kterých je zásada předběžné opatrnosti také zakotvena.

Výslovný odkaz na zásadu předběžné opatrnosti je uveden v kapitole o obchodu a udržitelném rozvoji dohody o volném obchodu.

Príslušná ustanovení v dalších kapitolách jsou v souladu s touto zásadou. Jedná se zejména o tyto kapitoly:

Kapitola	Oblast
Sanitární a fytosanitární otázky	bezpečnost potravin a zdraví zvířat a rostlin
Technické překážky obchodu	technické požadavky na výrobky
GRP a spolupráce v oblasti právních předpisů	Právo na regulaci
Výjimky	oblasti vyloučené z dohody

Dohoda rovněž obsahuje článek o obecných výjimkách, jenž odráží článek XX GATT.

Jak dohoda zajišťuje, aby byla Unii ponechána volnost uplatňovat zásadu předběžné opatrnosti podle vlastního uvážení?

Dohoda mezi EU a Japonskem, stejně jako jiné obchodní dohody EU, zaručuje právo uplatňovat zásadu předběžné opatrnosti. Je to zajištěno například:

- Prohlášení v tomto smyslu kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji, s ohledem na životní prostředí a práce
- odkazy na právo na regulaci a na zásady, jimiž se řídí regulační režim každé strany. Což znamená, že je v plné míře zachováno právo stran na regulaci pro účely veřejné politiky, včetně veřejného zdraví, bezpečnosti nebo životního prostředí. Nebo
- obecnými výjimkami, které stranám umožňují přijmout opatření na ochranu

života a zdraví lidí, zvířat a rostlin nebo na ochranu životního prostředí.

Žádné ustanovení této dohody nijak neoslabuje rozhodování EU. Patří sem například předpisy v těchto oblastech:

- bezpečnost potravin,
- chemikálie,
- maximální limity reziduí pesticidů,
- geneticky modifikované organismy.

Kromě toho je zásada předběžné opatrnosti uznána judikaturou WTO. Výslovně například potvrzuje, že čl. 5 odst. 7 Dohody o uplatňování sanitárních a fyto-sanitárních opatření odráží zásadu předběžné opatrnosti. A pravidla WTO se na strany dohody o volném obchodu vztahují v plném rozsahu.